

“НА РАССТОЯНИИ ВЫТЯНУТОЙ РУКИ”: В ПОИСКАХ НОВЫХ НАПРАВЛЕНИЙ РАБОТЫ

Н. П. Кравчук, Н. В. Лыс

Аннотация

Показано трансформацию функций отдела обслуживания научной литературой Научно-технической библиотеки НУ “Львовская политехника”. Представлено использование новых виртуальных сервисов, целью которых является предоставление услуг удаленным пользователям. Рассмотрены принципы формирования контента страницы Facebook в НТБ НУ “Львовская политехника”.

Ключевые слова: *отдел обслуживания Научно-технической библиотеки НУ “Львовская политехника”, новые виртуальные услуги, веб-сайт, веб-страница, виртуальный пользователь, социальные сети, Facebook, контент.*

“WITHIN ARM’S REACH”: IN PURSUIT OF NEW DIRECTIONS OF WORK

N. Kravchuk, N. Lys

Summary

The transformation of the Department of Scientific Literature Service (Scientific Library of Lviv Polytechnic National University) functions is shown. The usage of new virtual services aimed at providing services to remote users is highlighted. The principles of forming the content for the Scientific Library’s Facebook page are considered.

Key words: *the Department of Scientific Literature Service of Scientific Library of Lviv Polytechnic National University, new virtual services, website, web page, social networks, Facebook, content.*

КРИВОВА Світлана Германівна,
*завідувач сектору наукової обробки
літератури Наукової бібліотеки
ДВНЗ “Ужгородський
національний університет”*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОНЛАЙН-ПОСЛУГИ ІНДЕКСУВАННЯ ЗА УДК У НАУКОВІЙ БІБЛОТЕЦІ УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

УДК 027.7(477.87):025.355:025.4.036:004.9

У тезах аналізуються перспективи розвитку та актуальність онлайн-послуги індексування за УДК в роботі Наукової бібліотеки по забезпеченню своєчасного дистанційного обслуговування студентів, викладачів, науковців.

Ключові слова: *Наукова бібліотека УжНУ, онлайн-послуги, якість послуги, професіоналізм бібліотекаря, індексування за УДК.*

Сучасні інформаційні технології (ІТ) охоплюють усі сфери сучасної науки та освіти. Вплив мережевого принципу в цій галузі сприяє додатковим можливостям нових послуг в роботі бібліотек. “Перенасичення світового простору інформацією в останні роки спричинило підвищення планки вимог до відбору інформації, її оброблення та своєчасного надання користувачам, що спричинило бібліотеки змінювати технології обслуговування і, зокрема, впроваджувати онлайн нові форми роботи” [1, с. 30].

Розвиток онлайн-послуг в бібліотечній роботі доповнює позитивний облік в веб-середовищі, який формується по принципу “послуга розповідь про все” [3].

Згідно з формулюваннями тлумачного словника “Комп’ютерні інформаційні системи та сховища даних”, термін “онлайн” (online) ви-

значається як робота користувача в інтерактивному режимі, при якому зв'язок з об'єктом не переривається [3].

У Науковій бібліотеці УжНУ на головній сторінці представлені онлайн-послуги, серед яких передбачено послугу “індексування за УДК”, яка надається відділом наукової обробки літератури. Саме цей відділ надає допомогу при визначенні індексів Універсальної десятикової класифікації (УДК) та авторського знака до наукових та навчальних праць. Послуга надається лише науковцям, співробітникам, викладачам, аспірантам та студентам Ужгородського національного університету [7]. Для цього необхідно заповнити форму для отримання УДК чи/та авторського знака для своєї наукової праці і відіслати її на електронну адресу бібліотеки. Термін виконання – протягом робочого дня. В указаній формі треба зазначити: ПІБ замовника, електронну адресу, кафедру, посаду, вид видання (стаття, монографія, збірник, дисертація тощо), ключові слова, прізвище першого автора для визначення авторського знака.

УДК – бібліотечна класифікація документів широко використовується у всьому світі для систематизації творів науки, літератури і мистецтва, періодичного друку, різних видів документів і організації картотек. Ця класифікація розроблена Міжнародним бібліографічним інститутом у 1895–1905 на основі “Десятькової класифікації” американського бібліотекаря Дьюї. Сьогодні УДК є інтелектуальною власністю Міжнародного консорціуму УДК. Можливості УДК дають змогу систематизатору перейти від пасивного відшукування у таблицях індексу, який є адекватним для змісту документа, до активного створення індексів за допомогою вільного комбінування елементів основної і допоміжних таблиць відповідно до специфічного профілю бібліотеки, інформаційного центру або роботи, яку вони здійснюють. Правильність цього процесу регламентується методикою [6].

Методика індексування – це сукупність заходів та правил побудови індексів УДК для понять, які відображають основний зміст документа або запиту. Основним завданням методики є забезпечення одноманітності підходів до створення індексів [5].

Для виконання послуги “індексування за УДК” розроблено правила індексування.

Правило перше: Індексувати документ за його основним змістом.

Правило друге: Враховуючи багатоаспектність УДК, необхідно чітко визначити предмет та аспект його розгляду.

Правило третє: Правильне використання допоміжних таблиць.

Правило четверте: Під час індексування документів дотримуватись послідовності пошуку складових індексу.

Правило п'яте: Правильне утворення складних індексів. Це індекси, що утворюються сполученням основного індексу із загальним або спеціальним визначником.

Правило шосте: Утворення складених індексів, які формують із двох і більше простих або складних індексів за допомогою знаків відношення та подвійного відношення.

Правило сьоме. Алгоритм практичного індексування за УДК. Процес індексування можна подати у вигляді переліку операцій, які виконуються послідовно.

Робота бібліотекаря, який надає онлайн-послугу “індексування за УДК”, повинна відповідати таким критеріям: якість, надійність, оперативність, поважність, обов'язковість та високий професіоналізм.

Якість послуги – максимальне дотримання побажанням користувача.

Надійність – в першу чергу, це компетентність та професіоналізм бібліотекаря.

Оперативність – зв'язок за допомогою веб-технологій, SKIPE, VIBER, FB та ін.

Якість послуги залежить також від уміння бібліотекаря викликати довіру до послуги.

Поважність відносин – це, перш за все, індивідуальне обслуговування. Обов'язковість відповіді – гарантована відповідь в зазначений термін.

Професіоналізм бібліотекаря – одна з головних вимог щодо надання онлайн-послуги. Особливе значення у зв'язку з цим набуває рівень кваліфікації спеціалістів сектору наукової обробки документів, які саме здійснюють цю послугу. Бібліотекарі, які працюють в умовах сучасних вимог, повинні орієнтуватися в усіх галузях знань, володіти іноземними мовами, сучасною термінологією.

У секторі наукової обробки документів бібліотеки Ужгородського університету працюють досвідчені працівники, які визначають індекс УДК. Це фахівці з великим стажем роботи та вмінням працювати з різними бібліотечними класифікаціями. В своїй роботі по індексуванню за УДК вони дотримуються методики індексування та досконалого вивчення наукової праці, підручника, статті з тим, щоб індекс УДК відображав всі аспекти даної роботи.

Отже, онлайн-послуга “індексування за УДК” – це найкоротший шлях отримання оперативної професійної допомоги.

Джерела та література:

1. Білак О. Інтерактивне обслуговування в публічних бібліотеках України – шлях до самообслуговування. *Бібліотечна планета*. 2016. №1(71). С. 30–36.
2. Владичинська А. Навіщо сервіс у бібліотеці. *Бібліотечна планета*. 2016. № 2 (72). С. 26–29.
3. Карамішева К. Онлайн-послуга Державної бібліотеки ім. В. О. Сухомлинського: сучасні підходи та перспективи. *Вісник Книжкової палати*. 2014. № 6. С. 18–20.
4. Книжкова палата України : [сайт]. URL: <https://www.ukrbook.net/udc/LDC.metod>. Методика індексування за УДК. “Сторінка систематизатора” за посиланням http://ukrbook.net/UDC/UDC_1.html
5. Наукова бібліотека УЖНУ: [сайт]. URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/46/show>
6. Ніколаєнко Н. Роль бібліотеки у формуванні науково-освітнього інформаційного простору ВНЗ. *Вища школа*. 2001. № 5. С. 48–49.
7. Универсальная десятичная классификация: URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/http/>

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ОНЛАЙН-УСЛУГИ ИНДЕКСИРОВАНИЯ ПО УДК В НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКЕ УЖГОРОДСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

С. Г. Кривова

Аннотация

В тезисах анализируются перспективы развития и актуальность онлайн-услуги индексирования по УДК в работе Научной библиотеки для обеспечения своевременного дистанционного обслуживания студентов, преподавателей, научных сотрудников.

Ключевые слова: Научная библиотека УжНУ, онлайн-услуги, качество услуг, профессионализм библиотекаря, индексирование по УДК.

DEVELOPMENT PROSPECTS OF ONLINE INDEXING FOR THE UDC IN THE WORK OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF UZHGOROD NATIONAL UNIVERSITY

S. Kryvova

Summary

This analyzes perspectives of the development and the online indexing services for the UDC in the work of the Scientific Library to provide timely remote support for students, teachers, and academics and researchers.

Key words: Scientific Library of Uzhhorod National University, online services, quality of service, professionalism of the librarian, indexing for the UDC.